

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
PL 29
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@minedu.fi
tutke@minedu.fi

Lausunto

27.9.2013

Viite: OKM 003:00/2012

Asia: Lausuntopyyntö ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Ammatillisten erityisoppilaitosten verkostona haluamme esittää lausuntonamme esitysluonnoksiin seuraavaa:

Esitykset sopivat hyvin ammatilliseen erityisopetukseen ja mahdollistavat yksilöllisten opintopolkujen rakentumisen

- yhtenäistävät ja ajanmukaistavat koulutuksen käsitteitä ja nimikkeitä
- korostavat työelämälähtöisyyttä ja osaamisperusteisuutta
- huomioivat eurooppalaisten suositusten mukaisesti arkioppimista ja epävirallista oppimista osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa.

Haasteita:

- Rahoitusjärjestelmä ei tue tutkinnon suorittamista vaiheittain / tutkinnon osittain.
- Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uusimisen ja Opintotukiasetuksen muutoksen toivoisi tulevan voimaan rintarinnan käsillä olevan lakiesityksen kanssa, jotta myös rahoituksen osalta opintojen yksilöllinen suunnittelu ja toteutusaikataulu olisivat mahdollisia niin koulutuksen järjestäjän kuin yksittäisen opiskelijankin kannalta.
- Lausunnolla olevan lakiesityksen ja Oppilas- ja opiskeluhoitolain rajapinta opiskeluhoitoa, kodin- ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä turvallisuuteen liittyvissä pykälissä on osin epäselvä ja päällekkäinen.
- Opetustoimen henkilöstön kelpoisuuksista annetussa asetuksessa (986/1998) määritellyt yhteisten opintojen opettajien kelpoisuusvaatimukset on tarkoitus säilyttää ennallaan. Lakiesityksen perusteluissa pidetään tärkeänä, että koulutuksen järjestäjät integroisivat yhteisiä ja ammatillisia tutkinnon osia. Säädöksiin voitaisiin koulutuksen järjestäjiä ohjata vahvistamaan integrointia. Kelpoisuusvaatimusten muuttaminen siten, että ammatillinen opettaja on kelpoinen opettamaan yhteisiä tutkinnon osia, tukisi integrointitavoitetta.

Huomioita lakiehdotukseen: Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta

5§ Koulutuksen tavoitteet

4 momentti: "Vammaisille". **Ehdotetaan** "Erityistä tukea tarvitseville .."

10§ Arvioinnin perusteet

"Erityisopetuksessa opiskelijan osaaminen voidaan arvioida myös sanallisesti."

Esitetään selkeytettävän tarkoittamaan joko kolmiportaisen arvioinnin sijaan käytettävästä sanallisesta arvioinnista tai kolmiportaisen arvioinnin lisäksi käytettävästä sanallisesta arvioinnista. Lisäksi esitetään selkeytettävän mukautetuina osaamistavoittein opiskelevien arviointiperiaatteita ja arviointiasteikkoa.

12§ Tutkintojen ja tutkinnon osien mitoitusperusteet

Pidämme hyvänä, että tutkinnon osien mitoittaminen osaamispisteinä kohdistaa huomion aiempaa enemmän ammatilliseen osaamiseen. ECVET-pisteiden käyttöönotto on järkevää ja eurooppalaisen yhteistyön näkökulmasta välttämätöntä.

Ammatillisen erityisopetuksen näkökulmasta on erityisen merkityksellistä, että opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa tutkinto vaiheittain ja yksilöllisemmin tutkinnon osa tai osia kerrallaan räätälöidyn ammattiosaamisen rakentamiseksi.

Haluamme erityisopetuksen näkökulmasta nostaa esiin ns. työammattinimikkeet. Voisiko tietyt tutkinnon osat suorittanut saada ”työammattinimikkeen” eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) tasojen malliin. Viime aikojen keskustelussa on ollut esillä mm. hoiva-avustaja, joille on jo yksityisellä puolella löytynyt hyvin töitä. Nyt nämä tutkinnon osat eivät ole virallisia ja edelleenkin on epäselvyyttä, onko opiskelija te-toimiston näkökulmasta suorittanut opintonsa, kun hän on saanut todistuksen suoritetuista opinnoista.

Yhteisten tutkinnon osien painoarvon lisääminen tukee hyvin myös erityistä tukea tarvitsevan koulutuksen tavoitteita. Etenkin on hyvä, että yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavaa osaamista ja työkykyä painotetaan. Varsinkin, kun ammatillisen osaamisen tietoperusta muuttuu kiihtyvällä tahdilla ja omaa osaamista tulee oppia kehittämään elinikäisesti.

Lopuksi esitämme huolestamme, millä tavalla tutkintojärjestelmän kehittäminen ja valmentavan/valmistavan koulutuksen uudistus nivoutuvat toisiinsa ja muodostavat toimivan opintopolkukokonaisuuden.

Aitoon koulutuskeskus
Marita Sarkola, hallintojohtaja

Bovallius-ammattiopisto
Olavi Uitto, vt.rehtori

Ammattiopisto Luovi
Tarja Mänty, johtaja

Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus
Tiina Meriläinen, rehtori

Keskuspuiston ammattiopisto
Olli Daavittila, rehtori

Kiipulan ammattiopisto
Markku Aunola, rehtori

Optima
Sixten Snellman, rehtori